

گزیده‌هایی از بیانات حضرت آقا حاج دکتر نورعلی تابنده (بجزوب علیشاه)

سلسله درسهای عرفانی

۱۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ما گفتیم در سیاست دخالت نمی‌کنیم. فهم نمی‌کنند که فرق من و ما چیست؟ من که در این سیاست‌های دروغ، دغل، فریب، اینها اصلاً دخالت نمی‌کنم و بدم می‌آید. ما هم همانطور دخالت نمی‌کنیم. وقتی اینها نباشد و سیاست، سیاستی باشد که علی الله به کار می‌برد، هم من می‌آیم، هم ما می‌آییم.

این هم که فرموده‌اند يَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ، دست خدا با جمعیت است، بله! ولی آیا دست خدا با جمعیتی است که به روی خدا شمشیر کشیدند؟ من از خدا می‌خواهم که مثلاً خدایا به من در زندگی کمک کن. حالا اگر خدا بخواهد و بگوید کمک کنم که چه کار کنی؟ می‌گویی کمک کن که شمشیرم تیز بشود، بندگانت را بکشم؟! خدا کمک می‌کند؟ پس يَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ صحیح است، برای اینکه مؤمنین و آنها یکی که از خدا توقع دارند، پراکنده نباشند. علی الله در یکی از جنگ‌ها خطبه‌ای فرمود، خطبه‌ی جهادیه مشهور است. می‌فرماید: أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ الْجِهَادَ بَابٌ مِّنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَنَحْمَهُ اللَّهُ لِحَاصَةٍ أَوْلِيَاءِ إِلَى آخرِ همه‌ی خطبه‌های حضرت جالب است، این خطبه هم به مناسبت جهاد است. علی الله «من» او دخالت می‌کرد: «من». ولی خداوند یک کاری کرد که «ما» یعنی علی و شیعیان او یک روشی بگیرند. این یک دوران کوتاهی بود. در آخر این خطبه، علی می‌فرماید یک چنین عبارتی، اجمعَاعٰ هُؤُلَاءِ الْقَوْمِ عَلَى بَاطِلِهِمْ وَ تَرْقِيَّكُمْ عَنْ حَقُّكُمْ، خطاب به مؤمنین، چون می‌خواهد مؤمنین به حرکت در بیانند، می‌فرماید چه بکنم؟ قلبم ناراحت است از دیدن اینکه دشمنان با هم متّحد باشند و بر باطلی که دارند مجتمع باشند و شما از حقیّی که دارید متفرق باشید. ولی دوران وظیفه‌ای که برای علی و معاصرین علی که مریدش بودند، خداوند فرموده، بعداً عوض شد.

یک عده‌ای از صلح امام حسن انتقاد می‌کنند ولی آنوقت مقتضای جامعه‌ی به آن صورت بود. حالا ما که می‌گوییم امر الهی بود، هر طور بگرداند همان است، مقتضی. ولی ظاهراً یعنی پیش‌درآمد اینکه، مؤمنین! به فکر حکومت و سیاست نباشید. من به حسن که مأمور من بود گفتیم بنشینند. فرض می‌کنیم که خدا چنین حرفی می‌زند.

وقتی پیغمبر می‌گوید أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ، امام حسین الله هم همانطور امیدوار شد که شاید خداوند محبتی کند مؤمنین را دومرتیه سر کار بیاورد، همانطوری که زمان پیغمبر و علی بودند. در این کوشش بود که مقدمات قیام را فراهم کرد. ولی حضرت در آن آخرین روزها توجه فرمود یعنی شاید امر الهی

در آن آخرین روزها به حضرت رسید، که نخیر تو هم کشته می‌شود. سه هزار نفر شیعیان با حضرت بودند، همه را مرخص کرد. فرمود اگر بمانید فردا کشته می‌شوید. حال آنکه تا آن روز اینطور نبود. تا آن روز به دنبال بعضی می‌فرستاد تا بیایند، زهیربن قین را خواند که بیا. چرا نمی‌آیی در لشکر ما؟ بیا. او را خواند! یا آن دو پیرمرد، حبیب بن مظاہر و... (اسم خیلی یادم نیست) آنها که آمدند، با خوشحالی و با مهربانی پذیرفت. نگفت برگردید. ولی آن آخر به همه گفت بروید. برای اینکه آنوقت شاید متوجه شد تکلیف این است که به عنوان «ما» با کسی جنگ نکنید. به عنوان شیعه. هشدار هم به این وسیله داد. هشداری برای شیعیان بعدی، یعنی برای ماهه، که شیعه و غیرشیعه جنگ نکند. مسلمان و غیرمسلمان جنگ نکند. آنها یعنی هم که می‌آمدند و آن طرف بودند، مسلمان بودند. یعنی شهادتین را گفته‌اند، نمازشان را به جماعت می‌خوانند، همه‌ی اینها بودند. ولی آنها هم وقتی ببینند اینها نماز می‌خوانند، می‌گویند چرا نماز، چنین؟ گفتند که نخیر اینها آدم‌های خوبی نیستند، نمازشان درست نیست! به هرجهت حسین نمی‌توانست با چنین حکومتی بسازد. وقتی نمی‌توانست بسازد، به طریق اولی خودش نمی‌توانست چنین حکومتی تشکیل بدهد. از آن تاریخ، گفتیم که ما در سیاست دخالت نمی‌کنیم.

بنابراین، این هم که ما می‌گوییم در سیاست دخالت نمی‌کنیم، پیروی از همان ائمه است. همان فرمایشات ائمه را می‌شنویم، می‌گوییم دخالت نمی‌کنیم. ولی فرد فرمان چرا!
حالا ان شاء الله خداوند به دشمنان ما یک خرد عقل بدهد، البته می‌خواهیم به خودمان خیلی بدهد، ان شاء الله. ولی به دشمنان ما هم یک ریزه عقل بدهد. ما در مورد آن دشمنان هم که یک بشر است، خیرش را بخواهیم، ان شاء الله. (برگرفته از گفتارهای عرفانی صبح پنج شنبه ۱۳۹۰/۲/۱)

در پند صالح می‌فرمایند: کسی را سرزنش نکند و با مردم نستیزد و با زنان کم نشیند ولی با آنها مهربان باشد و دلشان خوش دارد.

این «نستیزد» در واقع نه تنها دستورالعمل فردی و پند صالح است، بلکه مجموعه‌ی ما یعنی تصوف و عرفان و سلسله‌ی گنابادی، بطور کلی درویش‌ها، اهل صلح هستند، نه اهل ستیز. اینجا در واقع این توصیه را کرده‌اند، چون می‌پرسند یا توجه دارند که وقتی می‌گوییم در سیاست دخالت نمی‌کنیم یعنی چه؟ سیاست چیست؟ چطوری؟

یکی از جلوه‌های همین که فرموده‌اند «نستیزد با مردم» یعنی اهل صلح باشد. به این جهت هم، ما با هیچکس جنگ نداریم، ولی جنگ، غیر از دفاع است. در واقع، حکم فقهی شیعه باید ملاک روش کلی ما باشد و آن این است که در زمان غیبت امام چون فرموده‌اند که از شرایطِ صحّت جنگ، یعنی جهاد، حضور امام معصوم یا کسی است که صریحاً برای همان امر اجازه داشته باشد و چون

امام معصوم غایب است، عملاً جهاد در شیعه صورت نمی‌پذیرد. ولی دفاع که حکم کلی الهی است، تفاوت نکرده و نمی‌کند. چون جهاد باید با حضور امام معصوم باشد، ولی دفاع همیشگی است، حضور کسی را نمی‌خواهد و حتی دفاع از جان و مال و ناموس برادر مسلمان که به طریق اولی، بلکه برای سایرین هم مجاز است و خیلی اوقات دفاع واجب است. این است که ما هم این روش کلی را داریم که اهل صلحیم نه اهل جدال. ولی در دفاع، آنچنان دفاع می‌کنیم که ان شاء الله خداوند از ما راضی باشد و علامت رضایت خداوند آن است که ان شاء الله همیشه ما را تقویت می‌کند و نگه می‌دارد:

گر نگهدار من آن است که من می‌دانم شیشه را در بغل سنگ نگه می‌دارد

به همین جهت هم حالاً این حاشیه شد ولی حاشیه‌ای که شاید لازم است، چون خیلی از دوستان فقرا انتظار و نگرانی دارند.

ما هدفمان نشان دادن قدرت خداوند است و اطاعت دسته جمعی از خداوند. یعنی همه‌ی ما با هم، با نماز جماعت به درگاه خداوند می‌رویم و وقتی هم که آن نیت حاصل شد، دیگر برمی‌گردیم به اصل کلی و اهل صلح و اینکه ستیزی نداریم، ولی باز هم اگر ستیزی علیه ما بود، نه اینکه جنگ می‌کنیم، بلکه دفاع می‌کنیم، جانانه‌تر از قبل.

در قدیم، در زمان سقراط از آنوقت متداول بود که یکی از علوم مثل ادبیات و منطق و اینها را جدل می‌گفتند. جدل یعنی به هر قیمتی طرف را مغلوب کند، کار ندارد که حق و حقیقت چیست؟ طرف را مغلوب کند و این روشی بود که بیشتر فلاسفه‌ی زمان سقراط داشتند، که بعد سقراط جدل را به نحو دیگری برگرداند که مفصل است و می‌دانید.

وقتی خداوند دستوری به پیغمبر می‌دهد برای ما درسی است. می‌فرماید **وَجَادَهُمْ بِأَتَّىٰ هِيَ أَحَسْنَ**، با آنها به بهترین نحو جدل کن برای کشف حقیقت؛ نه جدل به نحوی که بخواهند طرف را به هر طور و به هر قیمتی سرکوب کنند. پیغمبر هم بارها نشان داد که همینطوری است. در جنگ بدر پیغمبر لشکریان را منظم کرد که سواره اینجا باشد، پیاده آنجا باشد و... بعد که می‌رفت شنید که دو نفر، مثل اینکه می‌گویند دو برادر بودند، با هم پچ پچ می‌کنند. رفت جلوی آنها و گفت که چه می‌گویید؟ آنها گفتند می‌گوییم که آیا این صفتندی را از جانب خداوند اینطور دستور دادی یا خودت کردی؟ پیغمبر فرمود: نه فکر خودم است، گفتند پس این فکر غلط است، به دلیل اینکه وقتی جنگ شروع بشود، صبح است، آفتاب و گرما از آن طرف می‌آید، باد از این طرف می‌آید ریگ به چشم ما می‌خورد و ما نمی‌توانیم کار کنیم و یکی دو ایراد دیگر. پیغمبر فرمودند پس چه کار کنیم؟ آنها گفتند به نظر ما (چون محلی بودند) به این طریق باید عمل کنیم. پیغمبر قبول کرد. پیغمبر دیگر نمی‌خواست جدل کند بگوید شما چرا نظر می‌دهید؟ من قدرت الهی دارم، من می‌گویم، شما باید قبول کنید، نه! پیغمبر فرمود راست می‌گویند، درست کرد و به همان طریق عمل کرد. این تفاوت

جدل است با منطقی که پیغمبر به کار می‌برد. ما هم نمی‌خواهیم جدل بکنیم، هرگز جدل نداریم که طرف را به هر قیمتی که هست، سرکوب کنیم. یعنی فردفرمان باید اینطوری باشیم که به هر قیمتی هست طرف را مجاب کنیم. که مثال‌هایی البته برای این کار از سوفسٹائیان هست. می‌گویند و ثابت می‌کنند اگر لاکپشتی با خرگوش مسابقه بدهد، یک خُرده لاکپشت جلوتر باشد، در مسابقه برنده است و خرگوش نمی‌تواند برنده بشود. یا می‌گویند فلان کس، قهرمان دو بود، با دیگری مسابقه داد، برنده نشد، و امثال اینها.

ما هم وقتی آرامش معنوی‌مان تأمین بشود، با مردم ستیز نداریم. اگر هم حرف صحیحی داریم، به هرکسی به عنوان مساعدت فکری می‌گوییم. بنابراین هرگز اهل جدل، دعوا و کشمکش نیستیم. ولی چون در راه خداوند است، خداوند هم قادرتش را نشان می‌دهد. یعنی اجرای قادرتش را به همین بندگانی که اطاعت‌ش کنند، محول می‌کند. که فرمود **وَ مَنْ يَوْكِلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بِالْأَمْرِ**، خود خدا بالغ امرش است. «ستیزد» که در پند صالح فرموده‌اند این است.

می‌فرمایند: کسی را هم سرزنش نکند. سرزنش به این معنی که فرضًا به جایی رسیده‌اند که موافقت کرده‌اند دیگر سرزنش نکنند. بگوید که تقصیر تو بود، او بگوید تقصیر تو بود، اینها نه! تقصیر هیچکس نیست. امر خداوند است، وقتی مطابق دستور قرآن و خدا و همچنین نصایحی که فرموده‌اند، عمل کنیم محتاج به هیچکس نیستیم و هیچکس را هم نباید سرزنش بکنیم. سرزنش غیر از آن هدایت است، یا ملامتی که در راه تربیت است و مثلاً پدری نسبت به فرزندانش انجام می‌دهد. سرزنش یعنی او را تحقیر کنیم و همه‌ی اعمال و افکارش را غلط بدانیم.

بنابراین دستوراتی که در پند صالح فرموده‌اند همه برای تأمین رفاه و آسایش بندگان خداست. برای اینکه این رفاه و آسایش، با تکیه بر خداوند و با قدرت الهی تحصیل می‌شود. ان شاء الله خداوند ما را در رعایت و اطاعت این مسائل موفق بدارد. (برگفته از شرح رساله شریفه پند صالح، شب جمعه (۱۳۹۰/۲/۸)

بیانات حضرت آقا حاج دکتر نورعلی تابنده (جذوب علیه) شامل جزوای کتابهای عرفانی (بیانات جلسات صحیح) / شرح رساله شریفه پند صالح (تلفیق دو دوره آغاز شده در سال ۱۳۷۶ و ۱۳۸۶) / شرح فریاشات حضرت سجاد علیه السلام (شرح رساله حقوق) / شرح فریاشات حضرت صادق علیه السلام (تفسیر مصلح الشیعه و مفتاح الحکیمة) / جزوای موضوعی (استحاره، حناواره و اختلافات حناوارگی و علل عده، حقوق مالی و عشریه، رفع شباهت با کزیده‌هایی از بیانات) / مکاتیب عرفانی (مجموعه پاسخ به نامه‌ها) / مجموعه دستورالعمل هاویانیه / شرح و تفسیر رخی از آیات قرآن کریم / کفتکوهی عرفانی (مجموعه مصاحبه، عرفان در کار اداری، سلوک عرفانی در دوره مدرن) منشر شده است.

جهت سفارش و دریافت جزوای کتابهای تلفن شماره ۰۹۱۲ ۵۸۳ ۸۲۴۲ و می‌سایت WWW.JOZVEH121.COM اقدام فرمایید.